

ALLEMANSRÄTT i stan

Att kunna röra sig fritt på gator och torg och i parker. Att kunna slå sig ner och vila på en bänk. Kan man kalla det allemansrätt?

Ja, motsvarigheten till allemansrätten i naturen blir för tätortsfolk en allemansrätt till kulturen. Där man får se kulturen som den stadsmiljö som vi tar över från tidigare generationer och som nyss skapas när vi använder stan.

Men rätten att använda den omgivning man lever i har alltid kringskurits av äganderätten. Den privata strävan att endast för eget bruk förfoga över en bit land ledde så småningom till att somliga försökte skaffa sig överflöd på andras bekostnad. I och med det började kampen mot orättvisor och den fattigare befolkningen har sen dess försökt hävda sin rätt. Det man kämpat sig till har ibland blivit till hävd. Allemansrätten är en hävd. Det betyder emellertid inte att den är skyddad i lag. Hävd är en rättighet man har så länge man hävdar sin rätt till den.

En del rättigheter har vi och en del har vi inte ännu. Men många gamla rättigheter urholkas bakifrån. T ex den urgamla rätten att använda gator och torg. Det stiftas inga påbud att endast somliga är

önskvärda. Men man omskapar livsmiljön till en transportapparat där den billöse bara ses som en fara för sitt eget liv.

Vad är det vi vill ha tillbaka? Att kunna viska kärleksord i sin kärestas öra utan att ta till operarösten? Eller meta sig en brax och sen kunna äta upp den? Hur långt ut på gatan hinner buldoften innan den är kvävd av avgaser?

Vad är det för allemansrätter vi behöver för att kunna leva i staden? Är det t ex rätten att kunna meddela sig med varandra, på gator och torg, i skrift, tal, ton och bild? KLARA PAPPER kommer att återkomma till detta. Vi tänkte att du skulle hjälpa oss att kartlägga stadens allemansrätt och föreslå nya rättigheter som bör hävdas. Vi behöver din hjälp.

Fisket fritt sen 500 år

Att fiska kan vara ett angenämt alternativ till att gå ut och handla sin mat. Det är väl dock lite osäkrare när det gäller chansen att komma hem med något ätbart. Men huggar det så huggar det kanske ädelt. Sedan några år har idrottsförvaltningen planterat in lax i Stockholms ström och den typen av fisk kan man äta utan förgiftningsrisk. Den lever lyckligtvis sitt vandringsliv i sundare vätskor. Strömmen är fortfarande ett svartlistat vatten och bofast fisk är inte att rekommendera.

I vatten som Mörrumsån erbjuds fiske rätt till föga facila priser och ädelfisken jagas av idel ädlingar medan Stockholms ström är öppen för oss vanliga dödliga.

För redan på 1400-talet gav kung Kristoffer av Bayern "Stockholms borgare rätt att fritt fiska vid Stockholms kajer", kan KLARA PAPPER avslöja. Och enligt en tjänsteman vid idrottsförvaltningen gäller detta dekret fortfarande. En restriktion har dock införts senare. I samband med att man planterade in lax så förbjöds ryckfiske från Strömmen fram till Slussen.

Annars är det fritt fram för stans borgare att fiska vid Stockholms kajer. Och även vi proletärer har sen länge hävdat oss på det här området.

Lycka till!

PRENUMERERA!

Om du missat tidigare nummer av KLARA PAPPER har du bara ditt eget lättsinne att skylla på. Det ordnar sig nog, har du tänkt, alltid stöter jag väl på någon gatuförsäljare eller har turen att den inte är slutsåld i bokhandeln.

Varför inte i fortsättningen unna dej den trygghet som postverket skänker: betala in två tior till pg 8314 70-0 och du har KLARA PAPPER som ett brev på posten ett helt år framåt.